

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ra - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 cèntims.—ATRASSAT, 15

Avuy continuem publicant per folletí 'l gran drama
HUGONOTES Y CATOLICOS
de 'l qual se 'n donan 12 planas.

NO HO ESPERÀBAM

Un dia de 'l mes passat lo Sr. Suárez Bravo—per qué no ho hem de dir 'sent veritat?—que sens sapiguer de música fá las crítiques musicals en lo *Diari de Barcelona*, publicá un escrit que de lluny se veyia éra d' encàrrech, tendint á que 'ls que res saben d' art musical miressin ab certa prevenció las obras de 'l itsigne Berlioz, obras que per son inmens valor tècnich y per sos coneixements fills d' una sabia observació á 'l servey de privilegiada inteligencia, li han donat un nom immortal y un afectuós respecte per tots los que las han estudiat, tractantlo de passada ab cert desdeny perque en una de sas obras digué que Palestrina éra un sabi pero no un geni; procurá carregar de defectes las obras religioses de Cherubini enumerant fins las pàginas que en una de sas missas emplea per un versicul de 'l *Gloria*: citá, també, á 'l gran Mozart, dient las vegadas que repeteix una mateixa paraula en un mateix número de música pera posar com á corolari de tals defectes la manera defectuosa d' interpretá 'ls sagrats textos de nostra catòlica liturgia, posats en comparació á las bellesas de concepte y á la severa, majestuosa sobrietat de la missa elogiada—no revistada—d' un compositor catalá escrita per' veus solas.

De 'ls elogis que 'l Sr. Suárez Bravo dedica á la obra musical religiosa de 'l seu amich n' hem prés bona nota que 'ls tindrem en compte quant l' espay 'ns permeti ferne un judici crítich sever, pero imparcial.

Llavors veurá 'l crítich... no, no las pot véurer, no ha estudiat la composició; li direm 'hont són—entenguího be Sr. Suárez Bravo,—las faltas d' armonia, citantli compás per compás y ahont se véu 'l esclat de la forsa conceptiva de 'l compositor inspirat,

Pero no és aixó lo que 'ns ha fet agafar la pluma; no ha sigut l' idea de donar, ara, á la publicitat las resultancias, las impresions sentidas en mérits de la lectura de la missa aludida resumint en ellas las trobadas deficiencias de 'l treball científich: no ha sigut nostra intenció prepará 'ls ánimos, posantlos en estat expectant, envers la obra de 'l discutit músich, no: so's nos ha guiat la obligació, 'l deber que tenim de dir á nostres lectors que Francisco Suárez Bravo, NO HA ACEPTAT nostra invitació, honrant las columnas de nostre humil setmanari, discutint en lo terreno de la ciencia musical y dintre 'ls punts de la litúrgia y de la interpretació filosófica de la paraula llatina, las obras de l' autor de la missa de 'l Papa Marcello.

Lo Sr. Suárez Bravo no ha contestat á nostra invitació: no ho esperabam.

Lo cortés no quita lo valiente, diu un retrá castellá, apropiat pera tots los cassos de la vida; no 'l ha recordat. Ha preferit la santíssima máxima de nostra terra: «á boca tencada no entran moscas,» deixant que 'ls que han llejit nostres treballs librement se formin lo concepte que mes les plasqui.

A mes hi ha la falta d' atenció comesa pe 'l senyor Suárez Bravo á un company de periodisme, encara que humil y modest, no de carrera, que ab ganas, ab desitj de posar la veritat á son lloch, lo ha invitat cortesment á una discussió importantíssima donats los vents fets de moda, d' elogiar obras que algunas vegadas ni menos s' han sentit y que si 's coneixen sols ho son de nom.

¡Y que no seria poch ben rebuda pe 'ls músichs una discussió sobre l' assumpto indicat, exposant cada contrincant sas opinions y la base de sos coneixements y teórica erudició!

Pero 'l Sr. Suárez Bravo no ho ha volgut. Pitjor per ell. Haguera tingut la satisfacció, á las primeras de cambi, d' apagá 'ls focs de nostre envalentonament y portá 'l convenciment de sas primicias á molts que per sa professió de músich coneixen las obras de 'l citat compositor y creuen, com nosaltres, que Palestrina éra un sabi, no éra un geni.

O s' ha cregut ésse 'l Sr. Suárez Bravo superior á nosaltres, superioritat que sincerament li reco-

neixem, ó ha vist quès mes perillosa una discussió tècnica musical que fer un ampliació d'apunts per altres facilitats.

Repetimho: lo fet pe 'l Sr. Suárez Bravo no acceptant nostra invitació, allargantnos la vida uns quant temps mes, no l'esperabam.

Prou per avuy.

Ja 'l cridarem quant analisarem la MISSA de 'l mestre Morera.

MODEST VIDAL.

Revisia teatral

Principal.—D'ensá que no havíam parlat de aquet teatro, han ocorregut fets ab los quals no hi perdrán res los interessos de l'art. Tant és aixís, que la Empresa es avuy una societat artística ab la qual lo Sr. Llanas, arrendatari del colisseo, ha celebrat un conveni á fi de que la companyia dirigeixi la gestió general del negoci.

Lo teatro catalá dóna ab aquet cambi, mes senyals de vida, perque la direcció está confiada a 'l distingit primer galán Sr. Bonaplata que sent especial carinyo pe 'l treball regional.

S'han posat *Lo ferrer de tall*, *La herencia del oncle Pau*, obtenint molt bon éxit y ahir vespre, diumenge, l'obtingué extraordinari 'l drama *Mar y cel*, un dels mes aplaudits de Guimerá.

Lo repertori castellá també ha tingut sa representació ab la pessa *Perros y gatos* que ha agradat molt y *Prueba de amor*, desplegant lo Sr. Salvat sas bonas dots de actor y director.

Creyem que la marxa empresa donará bons resultats artístichs y comercials.—Jo.

Liceo.—*Rigoletto* ha tingut la virtut de ompli 'l teatro cada nit de representació.

No es estrany.

Lo tenor Bonci, 'l tenor mimat de nostre públich, interpretat com pocas vegadas s'hagi vist igual, l'aixelebrat Compte de Mantua, retratant ab tota fidelitat lo que era calaverón y aficionat á 'ls plahers libidinosos.

La donna e mobile aixeca cada nit verdaderas tempestats d'aplausos, ovacions que obligan á l'eximi artista á que ho repeteixi tres ó quatre vegadas y sempre mes aplaudit.

No volem jutjar á la Srta. Corsi per lo que resultá la interpretació de sa particella en la nit de la primera representació.

La indisposició era visible.

En la segona la substituí la Srta. del Frate en lo important paper de *Gilda*.

Fou aplaudida en los duos de l'segon acte ab lo senyor Bonci y de 'l tercer ab *Rigoletto*.

Lo Sr. Cioni en lo paper de protagonista no passá de acceptable.

La direcció encarregada á 'l mestre Cimini tingué que lluytar ab algún artista de poca vista ó de poch oído, que continuament anaba fora de temps.

Per part de l'orquestra, com una seda.

—Dimecres passat tingué lloch la *reprisa* de la ópera de Leon Cavallo, titulada: *I Pagliacci*, desemenyada per la Srta. Corsi y 'ls Sres. De Marchi, Cioni, Sottolana y Giordani.

Obtingué perfecta excecuió sent aplaudits lo Sr. De Marchi en sa sentida romanza final de 'l primer acte, veyentse obligat á repetirla y 'ls coros en lo de las campanas.

L'aplaudit tenor que 's despedia ab aquesta funció,

vejé las moltíssimas simpatias ab que conta entre 'l públich filarmónich.

Voldríam dir, encar que sols fos en quatre paraulas, com aná la *Norma* que 's donaba pe 'l debut de 'l tenor N.

Fou un desastre per part de 'l debutant.

Creyem no 's posará mes la obra citada de Bellini ab l'aludit tenor.

Tivoli-Circo Equestre.—*Lucifer ó El diablo verde* se titula la pantomima últimament estrenada.

Lo anunci de 'l estreno y 'l de figurar 'hi mágica, fochs de bengala, balls y apoteosis, sigué 'l poderós reclam per que 'l públich omplís lo teatro á bessá.

L'execució de primera.

Los ballables sigueren aplaudits.

No podíam 'ser d'altra manera havent sigut ensajats y dirijits per la inteligent professora en aquet rango, Srta. Pauleta Pamis.

Tots los quadros foren aplaudíssims.—V. y M.

Novedats.—*El maestro de armas* és un melodrama en qual presentació hi tèn gran part la escenografia. Com á obra, és massa plena de cosas secundarias, per qual motiu no tèn ni la forsa ni 'l mérit de *Los dos pilletes*: com á espectacle, cridan la atenció totas las decoracions pintadas per 'ls Srs. Moragas y Alarma.

Opinem que aqueixa circumstancia proporcionarà bonas entradas, majorment venint festas.

Be las mereix la Empresa per ressarcirse de 'l gasto fet, y també la companyia pe 'ls esforços y acert en la interpretació.

Ahl un aplauso á 'ls pintors.—P.

Eldorado.—Durant la dezena passada hi hagut l'estreno de la sarsueleta de Vital Aza y Valverde (fill), titulada: *La chiquita de Nájera*.

Si 'l músich y 'l poeta no tinguessin altrás obras justificativas de 'l seu talent, creyem que la estrenada no 'ls donaría ni un orféus de gloria no reputaría son nom.

L'execució bona.

Ambigu Barcelonés.—La companyia de la Sra. Ferrer ja ha posat arrels. L'éxit de las funcions está assegurat, y si la Empresa 's mostra tan activa com fins ara y persisteix en triar bons dramas, no és duptosa la profecia: la cosa anirà bé.

Veji 's *Juana de Arco* y 'l públich nos donará la rahó.

Com á obra catalana 's registra una parodia de *La Dolores*: se titula *La Doloretas*; lo nom ja diu qu'és petita.

Joan Sardá y Lloret

Ha mort!

Sorpresa 'ns causá la fatal noticia.

Pochs dias fá sostinguèrem llarga conversació frente la llibreria de Piaget respecte 'ls punts d'orientació que prenía 'l catalanisme pera implantar las bases cardinals de son programa. La sorpresa de sa mort nos gelá.

No era polítich.

Sa paraula sóbria, justa, no s'avenía ab l'empalagós discursar de nostra politica, moltas vegadas, sino sempre, buyt de fondo, mancat de sólida base doctrinal.

En sos actes hi brillara ab tota sa plenitut l'honradés y l'integritat.

Entusiassta per la literatura, li agradaba tant parlar de 'l *Fuero Juzgo*, de las *Partidas*, de 'l *Códich Civil*, etz., que en sa interpretació fundaba sa existencia, com li agradaba recordar los autors de nostra literatura d'or.

Pobre Sardá!

Nostra amistat databa de l'any 1868 á 69 en que 's fundá la societat *Jove Catalunya*, temple en que depositarem jurament etern de donar per la patria tot quant eram y podíam, joventut y vellesa.

No cal citat noms; ni un sols ha apostatat.

Y en Sardá recordant la promesa feta, no deixà passar ocasió que no fes patria catalana, que no complís lo que promés haviam en l'altar de nostras ideals y comunas aspiracions y desitjos.

Era advocat y de reputadíssim nom. Son bufet era de 'ls mes concurreguts y de mes distingida clientela.

Sa opinió era atesa en las decisivas determinacions de 'ls litigants.

L'amistat ha perdut ab en Sandá una proba de que encara 's conserva en nostre temps, (que tot se pert ó se 'n fá burla,) incólume, íntegra, ab tota sa forsa, la corrent simpática de las ideas que forman lo caliu de 'l foch de nostra juvenesa.

Havia publicat numerosos treballs literaris en castellá demostrant complet coneixement d'aquesta llengua.

Com á crítich havia donat probas de serne, pero de primera.

Rebi la desconsolada familia de nostre inolvidable amich la sentida manifestació de la pena que 'ns afligeix.

Saló de descans

Ja está instalat lo *Centro Artístico Recreativo* en su nou local de 'l carrer de 'l Pi, 5, 2.^a

Los socios tenen molt desitj de que la associació prosperi, y si la Junta Directiva segueix pe 'l camí comensat, la societat farà cosas de profit. Una circumstancia l'afavoreix avuy: la casualitat de ser son president don Teodoro Bonaplata director artístich de 'l teatro Principal y la de ser de la Junta alguns de 'ls principals artistes per aquell dirigits, donan á 'l *Centro* una forsa moral que pot fer véurer la conveniencia y utilitat de que aqueixa nova associació tinga á son carrech algún collisseu de importancia.

Veurem si 'ls artistes arribarán á compèndrer que una unió ben fomentada seria per ells una regeneració ben profitosa, perque 'ls permetria tréurer tots los beneficis que ara se 'n portan las empresas Y menos mal quant se topa ab empresaris desitjosos de cumplir y que proposan lo que pot y deu acceptarse; puig quant aixís no es (y de vegada no ho es pas) los actors son víctimas de la explotació per efecte de calculs egoistas y mal intencionats.

Las circunstancias han de ensenyar sempre, y 'l fet de que avuy una empresa artística que fomenta aqueix nou *Centro* tinga 'l Principal, ha de servir de alguna cosa. Los que ara no ho vejin ó no ho vulgan véurer, un día ó altre 'ns donarán rahó.

—La *Costa de Llevant* no toca pilota y dóna rahons ó excusas de peu de banch a 'l tractar de disculparse per no haver ctual lo que Lo TEATRO CATALA digné a 'l donar compte de la defunció de 'l Sr. Cortils y Vieta.

Diu que ja 'ns creya morts

Aixó no passa. Y no pot passar, perque tenint establert lo cambi com tenim, si sigues vritat que durant quatre mesos no hagués rebut la Direcció de nostre modest periódich, lo natural era, no havent vist oficialment anunciada la desaparició de Lo TEATRO CATALA, hagués dit que no 'l rebia en algún dels números que publica; y com nosaltres lo tenim en gran estima perque 'l considerem en tot lo que val y 'l llejim sempre, hauríam sapigut la falta y li hauríam enviat tots los números que no haguessen arribat a poder de aquella Redacció.—Potsé hi té ratas contrarias á 'l teatro catalá y se 'l deuen menjar no mes pe 'l titol.

—En lo *teatro del Olimpo* tingué lloch dissapte tres de 'l corrent, lo reparto de premis a 'l certamen obert per la societat *La barretina catalana*.

Lo reputat mestre Garcia Robles llogi 'l discurs presidencial, versant son treball, mol ben pensat y escrit, en la necessitat que tentm de propagandisar las bellasas de nostras cansons, d'estimular á 'l poble per medi de aquets certamens a que las aprenguin y aixís coadjuvar á la obra de Clavé.

Lo premi á la *cansó catalana* l'obtingué el Sr. Alfonso ab la composició *La gitana*.

Fou cantada ab molt acert per la Srta. Amelia González.

Altre premi l'obtingué 'l r. Laporta per una compo-

sició á veus solas, titulada: *La barretina*, lletra de mossen Jacinto Verdager.

Los accésits foren otorgats á 'l Sr. Joseph S. Marra-co, un; á 'l señor Bartolí dos, per una melodia de bu-nich ayre popular que las cantá 'l baix Sr. Giral; á 'l Sr. Coll un y á 'l Sr. Astort un altre per sa cansó *L'aucellet*.

Aquesta la cantá la Srta. Amparo Vinyas, sent son delicat treball d'execució una proba mes de 'l bon gust y distinció en que canta tan aplaudida artista.

En lo certamen literari foren premiats los Sres. Joseph Bancells ab la flor natural, elegint per reyna de la festa á la Srta. Francisca Prim y Torrentó; Arturo Masriera per sa poesia *Monades* y ab accésits los senyores Casas, Pallerol y Guasch.

Festas com la resenyada son las que 's t'ndrían de prodigá, ja que en ellas hi palpita ben sencera l'idea d'en-altir per sos mérits la patria catalana.

Rebin, donchs, per eix motiu nostra felicitació la Junta Directiva de la mentada societat *La barretina catalana* y 'l mestre Garcia Robles.

—Lo jove y molt aplaudit tenor Sr. Roura, ha sigut contratat pera donar déu solas funcions en lo teatro de Madrid.

Segons noticias debutará en la genial obra de Bizet: *Carmen*.

Li augurem abundantíssima cullita d'aplausos.

—Procedents de Madrit han arribat los Sres. J. Lopez Silva y C. Fernández Shaw, autors de la lletra de la zarzuela que próximament ha d'estrenarse en Eldorado, titulada: *La Chavala*.

La música es del inspirat y aplaudit mestre Ruperto Chapi.

Ne tenim bonas noticias.

—La companyia Fages-Bozzo que actúa en los teatros Principal, Euterpe y Constancia de Mataró, segueix ab éxit sa campanya teatral donant á conèixer las obras mes novas y de mes éxit de Madrit y també de Barcelona.

Una de las que han alcansat major número de representacions ha sigut *Lo Nuvi*, la qual ha sigut de bon aplauso per tota la companyia. Ultimament ha sigut posada en escena la preciosa obra d'en M. dest Urgell *Lluny dels ulls aprop del cor*.

Entre 'ls estrenos hi figuran en primer lloch *Los pille-tes*, *Angela*, *El bajo y el principal* y *El padre Juanico*.

S'e fan dignes d'aplausos la Sra. Tarès y Planas y 'ls Srs. Bozzo, Fages, Milla y Murató.

Un estreno de sensació ha sigut la revista local *La Gran-via de Mataró*, arreglo del actor Sr. Llibre.

Segons noticias, se preparan los estrenos de 'ls dramas *La Mel* y *Angela*.

—Segons noticias, dintre de poch s'estrenará en un de nostres principals teatros un nou melodrama en 6 actes titulat *El Maestro de esgrima*, original de 'ls Srs. Millá y Suñer Casademunt, autors de 'l celebrat drama *Los Pille-tes*.

—Hem tingut la satisfacció de lleir lo monolech *Simplificat* que acaba de publicar, esmeradament imprés, lo distingit primer galán Sr. Bonaplata. Aquesta obreta, escrita seguint l'assumpto de l'original italiá no desmereix en res d'aquesta y donará sempre ocasions de lluhiment á 'ls actors que la representin.

—Las funcions de 'l teatro Principal cobran molta animació d'ensá que s'en cuida la nova Empresa. Se diu que varios autors hi han presentat obras. ¿No seria oportú lo estudiar la idea de un certamen? Ho sometem a 'l criteri de la Comissió directiva.

—En la Associació de Materifes de Barcelona tingué lloch dissapte una vetllada literari-musical que resultá una festa de primera. Lo numerós y escullit auditori que invadia per complet lo saló, aplaudi ab entusiasma tots los números de 'l programa per lo acertats que estiguesen son executants. De la part musical n'estigueren encarregats los Srs. Belio, Ventura, Bassoli, Soler y Seramallera, y de la literaria los Srs. Mallorquí, Vilardebó, Fontanet y nen. Mesaguer. Acabá tant escullida festa ab un animat ball que durá fins á la matinada. La satisfeta pòt estar la Jnnta d'aquesta Associació.

Secció de Montepíos

Ab ocasió de la entrega de'ls diplomas a'ls Socios de Honor de *La Union defensora del Socorro mútuo*, aquesta societat benèfica lograda potser obtenir un apoyu mes eficaç que fins ara, redundant aixó en bè de 'ls fins que la guian. Ho diem per constarnos que no será extranya la intervenció de que algunas societats interesadas en lo foment de'l treball nacional ajudi á la implantació de una classe de socorro per accidents, distint de'l que ofereixen las societats mercantils que 'l tenen establert.

La ventatja de'l plan de *La Union* sobre aquest particular, salta á la vista: l'auxili que ofereix es efecte de la reciprocitat, no de'l càlcul comercial: *La Union*, al plantejar son projecte no intenta de cap modo realisar un negoci; no necessita ganancias: no ha de voler per donar dividendos á accionistas res absolutament de las cantitats que 'ls amos pagarán. En fi: lo basament de aquest nou capítol que está discutintse es tot pe 'ls associats, tot absolutament: en termes que si no arriban las recaudacions se recaudarà mes, y 'ls mateixos amos ho acordarán com mellor los sembli, mentres que las societats mercantils, mes que á pagar accidents tendeixen á proporcionar, si poden, ganancias á'ls que no donen res per las desgracias, a'ls que precisament fins de 'ls accidents de treball suferits pe 'ls obrers, ne buscan utilitat.

No mes s'ha de pensar aixó, si s'vol veurer la diferencia de 'ls dos sistemes.

—En lo próxim número farem una relació de'ls nous associats ab que conta'l *Montepio Catalá*

—Dijous passat lo *Montepio de Portantes de palio de la Corte de Maria* va celebrar la continuació de la junta general ordinaria qual comens tingué lloch en Abril últim.

Reanudada la sessió baix la presidencia del que era director don Joseph Botey tot va ésser un continuu de insidens, que varen acabar al presentarse una proposició prèvia firmada per un socio en la que s'demanaba un vot de sensura pera la Junta Directiva, y la dimissió ó destitució de la mateixa.

Presa en consideració y després de apoyada, se va passa á votació, y doná per resultat en vista de que la Junta Directiva no li venia be dimiti, que fós dimitida.

Se nombrá una mesa interina per' que procedís á la elecció de nova Junta, com aixís es feu, y aquí pau y després gloria.

Si á tots los montes n'hi haguesin uns quants aixerrits com en el que 'ns ocupem, mols se deurian trovar ab sessions que mes be semblan de cassinos polítics que no de Montes de jermans que s'auxilian ó deuen auxiliarse mutuament.

Si aixó passa es degut á no haverhi una lley especial pera 'ls Montes que eviti sigan tractats com si fossen societats de recreo ó de altra classe.

—Hem fullejat lo Reglament de 'l Montepio Universal, de nova creació. Encara que no l'hem estudiat á fons, sa lectura 'ns impulsa á dir que trobem molt defectuosa la manera com disposa que ha de funcionar la germanat. Allí no s'parla de Junta general, de donar comptes, ni res que s'hi sembli. En cambi, 'ls mangenejadors son inamovibles, no pagan; pero tenen dret á cobro, y portan á son capritxo la marxa social. Alló es una dictadura posada en mans de 'ls iniciadors. Ells són arbitres y duenyos absoluts: poden fer y desfer sa santíssima voluntat.

—En nostre poder tenim també 'l reglament, ó millor dit las bases de la *Sociedad de Crédito y Ahorro*. Es una colectivitat mercantil que ofereix moltes combinacions; s'ha d'estudiar molt avans de formar concepte. Ja'n parlarem.

ARXIU Y COPISTERIA
de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatje de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Ayuntamiento de Madrid

SEÑORAS

con el uso diario de la legítima

Agua de Barcelona

de José Domínguez, se obtiene

JUVENTUD, HERMOSURA

y desaparición completa de pecas, señales de viruela y demás manchas que afean vuestro cutis.

1, 1'50 y 2 pesetas botella

Tomando una docena, se rebajan 2 pesetas

DESPACHO: MENDIZÁBAL, 14, 1.º - 2.º

Toalla FRINÈ

Son ús hermoseja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l'escorbut.

Se ven en totas las perfumerías

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO

Y COPISTERIA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

TOS desaparece

por crónica y rebelde que sea en 24 HORAS, con los

CONFITES CARPA

No contienen opio ni morfina
2 pesetas frasco en todas las Farmacias

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

❁ JUAN AYNÉ ❁

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~

Guitarras desde 5 pesetas.

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona.